2024/1349

2024.5.22.

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2024/1349 RENDELETE

(2024. május 14.)

a határon folytatott visszaküldési eljárás létrehozásáról és az (EU) 2021/1148 rendelet módosításáról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 77. cikke (2) bekezdésére és 79. cikke (2) bekezdésének c) pontjára,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményeire ([1]),

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményeire ([2]),

rendes jogalkotási eljárás keretében ([3]),

mivel:

(1) Az Uniónak a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség megalkotásának keretében biztosítania kell a személyek belső határokon történő ellenőrzések alóli mentességét, a menekültügy és a migráció, a külső határok ellenőrzése és a visszaküldés, és a tagállamok közötti jogellenes továbbutazások megelőzése terén a szolidaritáson és a felelősség tagállamok közötti igazságos elosztásán alapuló olyan közös politikát kell kialakítania, amely egyben a harmadik országbeli állampolgárokkal és a hontalan személyekkel szembeni méltányos bánásmódot és az alapvető jogok teljes körű tiszteletben tartását is biztosítja.

(2) E rendelet célja a tagállamok eljárási szabályainak észszerűsítése, egyszerűsítése és harmonizálása egy a határon folytatott visszaküldési eljárás létrehozása révén. Ennek az eljárásnak azokra a harmadik országbeli állampolgárokra és hontalan személyekre kell vonatkoznia, akiknek a kérelmét az (EU) 2024/1348 európai parlamenti és tanácsi rendeletben ([4]) meghatározott, a határon folytatott menekültügyi eljárás (a továbbiakban: a határon folytatott menekültügyi eljárás) keretében elutasították.

(3) Azon tagállamok esetében, amelyekre nézve az (EU) 2024/1348 rendelet nem kötelező, az e rendeletben az (EU) 2024/1348 rendelet rendelkezéseire való hivatkozásokat azokra az egyenértékű rendelkezésekre történő hivatkozásként kell értelmezni, amelyeket a tagállamok a nemzeti jogukban esetleg bevezettek.

(4) Az e rendelet hatálya alá tartozó személyekkel kapcsolatos bánásmód tekintetében a tagállamokra nézve kötelezők az olyan nemzetközi jogi eszközök alapján fennálló kötelezettségek, amelyeknek azok részes felei.

(5) E rendelet kiskorúakat érintő rendelkezéseinek alkalmazása során a tagállamoknak elsődlegesen a gyermek mindenek felett álló érdekét kell szem előtt tartaniuk.

(6) A nemzetközi védelem iránti kérelem benyújtására irányuló szándéknyilatkozat megtételére sok esetben valamely tagállam külső határán vagy tranzitzónájában kerül sor, többek között a külső határ jogellenes átlépése miatt – azaz a külső határ jogellenes átlépésének időpontjában vagy a külső határ átlépését követően a külső határ közelében – elfogott személyek, vagy kutatási-mentési műveletet követően partra szállított személyek által. A külső határon végzett személyazonosítás, biztonsági és egészségügyi szűrés, valamint az érintett harmadik országbeli állampolgároknak és a hontalan személyeknek a vonatkozó eljárások alá vonása érdekében előszűrésre van

([1]) HL C 75., 2017.3.10., 97. o. és HL C 155., 2021.4.30., 64. o.
([2]) HL C 207., 2017.6.30., 67. o. és HL C 175., 2021.5.7., 32. o.
([3]) Az Európai Parlament 2024. április 10-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2024. május 14-i határozata.
([4]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1348 rendelete (2024. május 14.) az Unión belüli nemzetközi védelem iránti közös eljárás létrehozásáról, valamint a 2013/32/EU irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1348, 2024.5.22., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj).

szükség. Az előszűrést követően a harmadik országbeli állampolgárokat és a hontalan személyeket a megfelelő menekültügyi vagy visszaküldési eljárás alá kell vonni, vagy meg kell tagadni a beléptetésüket. Ezért létre kell hozni egy belépést megelőző szakaszt, amely előszűrésből, valamint – adott esetben – a határon folytatott menekültügyi és visszaküldési eljárásokból áll. Hézagmentes és hatékony kapcsolatokat kell kialakítani az irreguláris érkezésekre vonatkozó megfelelő eljárások valamennyi szakasza között.

(7) Nem engedélyezett a területre való belépés abban az esetben, ha a kérelmezőt nem illeti meg a területen maradáshoz való jog, vagy ha a kérelmező nem kérte, hogy az (EU) 2024/1348 rendeletben meghatározott fellebbezési eljárás céljából engedélyezzék számára a maradást, vagy ha egy bíróság úgy határozott, hogy nem engedélyezhető a kérelmező számára a maradás a fellebbezési eljárás elbírálásáig. Ilyen esetekben a menekültügyi eljárás és a visszaküldési eljárás közötti folytonosság biztosítása érdekében a visszaküldési eljárást is le kell folytatni a 12 hetet meg nem haladó időtartamú, határon folytatott eljárás keretében. Ezt az időtartamot attól az időponttól kell számítani, amikor a kérelmezőt, a harmadik országbeli állampolgárt vagy a hontalan személyt már nem illeti meg a területen maradáshoz való jog, vagy már nem engedélyezik számára a maradást.

(8) Annak garantálása érdekében, hogy egyenlő bánásmódban részesüljön minden olyan harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy, akinek a kérelmét a határon folytatott eljárás keretében elutasították, ha egy tagállam úgy döntött, hogy nem alkalmazza a 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([5]) rendelkezéseit az említett irányelvben meghatározott vonatkozó eltérés alapján a harmadik országbeli állampolgárokra és hontalan személyekre, és nem ad ki kiutasítási határozatot az érintett harmadik országbeli állampolgárra vonatkozóan, akkor az érintett kérelmezővel, harmadik országbeli állampolgárral vagy hontalan személlyel szemben alkalmazott bánásmódnak és védelmi mértéknek összhangban kell állnia a 2008/115/EK irányelvnek az említett irányelv hatálya alól kizárt harmadik országbeli állampolgárok tekintetében kedvezőbb rendelkezésekre vonatkozó rendelkezésével, és egyenértékűnek kell lennie a visszaküldési határozat hatálya alá tartozó személyek esetében alkalmazandó bánásmóddal és védelmi mértékkel.

(9) A határon folytatott visszaküldési eljárás alkalmazása során a 2008/115/EK irányelv bizonyos rendelkezéseit kell alkalmazni, mivel ezek szabályozzák a határon folytatott visszaküldési eljárás e rendeletben nem szereplő elemeit, mindenekelőtt a fogalommeghatározásokkal, a kedvezőbb rendelkezésekkel, a visszaküldés tilalmával, a gyermek mindenek felett álló érdekével, a családi élettel és az egészségi állapottal, a szökés veszélyével, az együttműködési kötelezettséggel, az önkéntes távozásra szolgáló időtartammal, a kiutasítási határozattal, a kitoloncolással, a kitoloncolás elhalasztásával, a kísérő nélküli kiskorúak visszaküldésével és kitoloncolásával, a beutazási tilalmakkal, a visszaküldés végrehajtását megelőző biztosítékokkal, az őrizettel, az őrizet feltételeivel, a kiskorúak és családjaik őrizetben tartásával és a szükséghelyzetekkel kapcsolatos rendelkezéseket. Önkéntes távozásra szolgáló időtartamot kell biztosítani annak érdekében, hogy csökkenteni lehessen a határon folytatott visszaküldési eljárás hatálya alá tartozó, jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek szabálytalan belépésének és jogellenes mozgásának a kockázatát. Az említett, önkéntes távozásra szolgáló időtartam megállapítása csak kérésre történhet, és nem haladhatja meg a 15 napot, továbbá nem keletkeztethet jogot az érintett tagállam területére való belépésre. Az érintett személyeknek a birtokukban lévő valamennyi érvényes úti okmányt át kell adniuk az illetékes hatóságok részére mindaddig, amíg erre a szökésük megakadályozásához szükség van. Az e rendeletben foglalt, visszaküldésre vonatkozó rendelkezések nem sértik a tagállamok azon mérlegelési lehetőségét, hogy a területükön jogellenesen tartózkodó valamely harmadik országbeli állampolgár számára könyörületességből, humanitárius vagy egyéb okokból bármikor önálló tartózkodási engedélyt vagy tartózkodásra jogosító egyéb engedélyt adjanak ki.

(10) Amennyiben a határon folytatott visszaküldési eljárás maximális időtartamán belül nem kerül sor a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy visszatérésére vagy kitoloncolására, a visszaküldési eljárásnak a 2008/115/EK irányelvben meghatározottak szerint kell folytatódnia.

(11) Amennyiben valamely, az (EU) 2024/1348 rendeletben meghatározott, határon folytatott menekültügyi eljárás során őrizetben tartott kérelmezőt, harmadik országbeli állampolgárt vagy hontalan személyt már nem illeti meg a területen maradáshoz való jog, és nem engedélyezték számára a maradást, a tagállamok számára biztosítani kell, hogy az őrizetet a területre való belépés megakadályozása és a visszaküldési eljárás lefolytatása céljából fenntartsák, tiszteletben tartva az őrizetre vonatkozóan a 2008/115/EK irányelvben megállapított garanciákat és feltételeket. Szintén lehetővé kell tenni az olyan kérelmező, harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy őrizetbe vételét, akit az ilyen, határon folytatott menekültügyi eljárás során nem tartottak őrizetben, és akit már nem illet meg a területen maradáshoz való jog, és aki számára nem engedélyezték a maradást, ha fennáll a szökés veszélye, ha elkerüli vagy akadályozza a visszaküldést, vagy ha veszélyt jelent a közrendre, a közbiztonságra vagy a nemzetbiztonságra. Ezen őrizet időtartamának a lehető legrövidebbnek kell lennie, és nem haladhatja meg a határon folytatott visszaküldési eljárás maximális időtartamát. Amennyiben ezen az időtartamon belül nem kerül sor a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy visszatérésére vagy kitoloncolására, és többé nem alkalmazandó a határon folytatott visszaküldési eljárás, a 2008/115/EK irányelvet kell alkalmazni. Az említett irányelvben az őrizetre vonatkozóan meghatározott maximális időtartamba bele kell számítani a határon folytatott visszaküldési eljárás során alkalmazott őrizet időtartamát is.

([5]) Az Európai Parlament és a Tanács 2008/115/EK irányelve (2008. december 16.) a harmadik országok illegálisan tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról (HL L 348., 2008.12.24., 98. o.).

(12) Azáltal, hogy az illetékes nemzeti hatóságok számára biztosítja a visszaküldési eljárások kellő gondossággal történő lefolytatásához szükséges eszközöket és elegendő időkeretet, a határon folytatott visszaküldési eljárásnak – az (EU) 2024/1359 európai parlamenti és tanácsi rendeletben ([6]) meghatározott válsághelyzet fennállása esetén – meg kell könnyítenie azon jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok, illetve hontalan személyek visszaküldését, akiknek a kérelmét a határon folytatott menekültügyi eljárás során valamely válsággal összefüggésben elutasították, és akiket nem illet meg a területen maradáshoz való jog, és akik számára nem engedélyezik a maradást. A válsághelyzetekre való hatékony reagálás lehetővé tétele érdekében helyénvaló továbbá biztosítani, hogy a határon folytatott visszaküldési eljárást válsághelyzet esetén az említett eljárás hatálya alá tartozó azon kérelmezőkre, harmadik országbeli állampolgárokra és hontalan személyekre is lehessen alkalmazni, akiknek a kérelmét az (EU) 2024/1359 rendeletben meghatározott azon tanácsi végrehajtási határozat elfogadása előtt utasították el, amely kimondja, hogy a tagállam válsághelyzettel szembesül, és akiket nem illet meg a területen maradáshoz való jog, és akik számára nem engedélyezik a maradást e határozat elfogadását követően.

(13) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 72. cikkének megfelelően ez a rendelet nem érinti a közrend fenntartásával, illetve a belső biztonság megőrzésével kapcsolatos tagállami hatáskörök gyakorlását.

(14) Annak érdekében, hogy e rendelet alkalmazásának kezdőnapjára biztosított legyen az e rendeletben meghatározott, határon folytatott visszaküldési eljárásra vonatkozó rendelkezések következetes végrehajtása, az egyes tagállamok esetében fennálló hiányosságokat és szükséges operatív lépéseket meghatározó uniós és nemzeti szintű végrehajtási terveket kell kidolgozni és végrehajtani.

(15) E rendelet alkalmazását rendszeres időközönként értékelni kell.

(16) Az (EU) 2021/1148 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([7]) az Integrált Határigazgatási Alap részeként létrehozott, a határigazgatás és a vízumpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszköz (HAVE) szakpolitikai célkitűzése egy erős és hatékony európai integrált határigazgatás biztosítása a külső határokon, többek között az illegális bevándorlás megelőzése és felderítése, valamint a migrációs áramlatok eredményes kezelése révén. Az (EU) 2024/1351 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([8]) keretei közötti szolidaritási tevékenységekhez az említett eszköz alapján nyújtott támogatás finanszírozásának lehetővé tétele hozzájárulna az (EU) 2021/1148 rendelet célkitűzéseinek eléréséhez. Az (EU) 2021/1148 rendeletet ezért módosítani kell.

(17) Az (EU) 2024/1351 rendelet alkalmazására irányuló tagállami erőfeszítések támogatása érdekében lehetővé kell tenni a HAVE és az egyéb releváns uniós alapok (a továbbiakban: az alapok) forrásainak igénybevételét, az alapok felhasználására irányadó szabályokkal összhangban és az alapok által támogatott egyéb prioritások sérelme nélkül. Ezzel összefüggésben a tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy igénybe vegyék a vonatkozó programjaik alapján rendelkezésükre álló allokációkat, ideértve a félidős felülvizsgálatot követően rendelkezésre bocsátott összegeket is. Lehetővé kell tenni további támogatás rendelkezésre bocsátását is a releváns tematikus eszközök keretében, különösen azon tagállamok számára, amelyeknek szükségük lehet arra, hogy növeljék a határokon fennálló kapacitásaikat.

(18) Az (EU) 2021/1148 rendeletet módosítani kell annak biztosítása érdekében, hogy az uniós költségvetés teljes mértékben hozzájáruljon a szolidaritási tevékenységek összes elszámolható kiadásához, valamint hogy az alapok végrehajtására vonatkozó meglévő jelentéstételi kötelezettségek részeként egyedi jelentéstételi követelményeket vezessen be az említett tevékenységekre vonatkozóan. Az említett rendeletet módosítani kell annak lehetővé tétele érdekében is, hogy a tagállamok külső címzett bevételek formájában pénzügyi hozzájárulást nyújtsanak a HAVE-hoz.

(19) Mivel e rendelet céljait – nevezetesen a határon folytatott visszaküldési eljárás létrehozását, az annak biztosítását célzó egyedi ideiglenes szabályok megállapítását, hogy a tagállamok képesek legyenek válsághelyzeteket kezelni, valamint az (EU) 2024/1351 rendelet keretei közötti szolidaritási tevékenységekhez az (EU) 2021/1148 rendelet alapján nyújtott támogatás finanszírozásának lehetővé tételét – a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban e rendelet terjedelme és hatásai miatt e célok jobban megvalósíthatók, az Unió

([6]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1359 rendelete (2024. május 14.) a migrációs és menekültügyi válsághelyzetek és vis maior helyzetek kezeléséről, valamit az (EU) 2021/1147 rendelet módosításáról (HL L, 2024/1359, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1359/oj).

([7]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1148 rendelete (2021. július 7.) a határigazgatás és a vízumpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszköznek az Integrált Határigazgatási Alap részeként történő létrehozásáról (HL L 251., 2021.7.15., 48. o.).

([8]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1351 rendelete (2024. május 14.) a menekültügy és a migráció kezeléséről, az (EU) 2021/1147 és az (EU) 2021/1060 rendelet módosításáról, valamint a 604/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1351, 2024.5.22., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1351/oj).

intézkedéseket hozhat a szubszidiaritásnak az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt elvével összhangban. Az arányosságnak az említett cikkben foglalt elvével összhangban ez a rendelet nem lépi túl az e célok eléréséhez szükséges mértéket.

(20) Az EUSZ-hez és az EUMSZ-hez csatolt, Dánia helyzetéről szóló 22. jegyzőkönyv 1. és 2. cikke értelmében Dánia nem vesz részt ennek a rendeletnek az elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó. Mivel e rendelet a schengeni vívmányokon alapul, Dánia az említett jegyzőkönyv 4. cikkének megfelelően az e rendeletről szóló tanácsi döntést követő hat hónapos időszakon belül határoz arról, hogy azt nemzeti jogában végrehajtja-e.

(21) Ez a rendelet a schengeni vívmányok azon rendelkezéseinek továbbfejlesztését képezi, amelyek alkalmazásában Írország a 2002/192/EK tanácsi határozattal ([9]) összhangban nem vesz részt. Ennélfogva Írország nem vesz részt a rendeletnek az elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó.

(22) Izland és Norvégia tekintetében e rendelet az Európai Unió Tanácsa, valamint az Izlandi Köztársaság és a Norvég Királyság közötti, az utóbbiaknak a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról szóló megállapodás ([10]) értelmében a schengeni vívmányok azon rendelkezéseinek továbbfejlesztését képezi, amelyek az 1999/437/EK tanácsi határozat ([11]) 1. cikkének A. pontjában említett területhez tartoznak.

(23) Svájc tekintetében e rendelet az Európai Unió, az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség közötti, a Svájci Államszövetségnek a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról szóló megállapodás ([12]) értelmében a schengeni vívmányok azon rendelkezéseinek továbbfejlesztését képezi, amelyek az 1999/437/EK határozatnak a 2008/146/EK tanácsi határozat ([13]) 3. cikkével együtt értelmezett 1. cikke A. pontjában említett területhez tartoznak.

(24) Liechtenstein tekintetében ez a rendelet az Európai Unió, az Európai Közösség, a Svájci Államszövetség és a Liechtensteini Hercegség közötti, a Liechtensteini Hercegségnek az Európai Unió, az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség közötti, a Svájci Államszövetségnek a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról szóló megállapodáshoz való csatlakozásáról szóló jegyzőkönyv ([14]) értelmében a schengeni vívmányok azon rendelkezéseinek továbbfejlesztését képezi, amelyek az 1999/437/EK határozatnak a 2011/350/EU tanácsi határozat ([15]) 3. cikkével együtt értelmezett 1. cikkének A. pontjában említett területhez tartoznak.

(25) Ez a rendelet tiszteletben tartja a különösen az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: a Charta) által elismert alapvető jogokat, és figyelembe veszi az általa elismert elveket. E rendelet biztosítani kívánja különösen az emberi méltóság teljes mértékű tiszteletben tartását, és elő kívánja mozdítani a Charta 1., 4., 8., 18., 19., 21., 23., 24. és 47. cikkének alkalmazását,

([9]) A Tanács 2002/192/EK határozata (2002. február 28.) Írországnak a schengeni vívmányok egyes rendelkezései alkalmazásában való részvételére vonatkozó kéréséről (HL L 64., 2002.3.7., 20. o.).

([10]) HL L 176., 1999.7.10., 36. o.

([11]) A Tanács 1999/437/EK határozata (1999. május 17.) az Európai Unió Tanácsa, valamint az Izlandi Köztársaság és a Norvég Királyság között, e két államnak a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról kötött megállapodás alkalmazását szolgáló egyes szabályokról (HL L 176., 1999.7.10., 31. o.).

([12]) HL L 53., 2008.2.27., 52. o.

([13]) A Tanács 2008/146/EK határozata (2008. január 28.) az Európai Unió, az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség közötti, a Svájci Államszövetségnek a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról szóló megállapodásnak az Európai Közösség nevében történő megkötéséről (HL L 53., 2008.2.27., 1. o.).

([14]) HL L 160., 2011.6.18., 21. o.

([15]) A Tanács 2011/350/EU határozata (2011. március 7.) az Európai Unió, az Európai Közösség, a Svájci Államszövetség és a Liechtensteini Hercegség közötti, a Liechtensteini Hercegségnek az Európai Unió, az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség közötti, a Svájci Államszövetségnek a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló, különösen a belső határokon történő ellenőrzés megszüntetéséhez és a személyek mozgásához kapcsolódó társulásáról szóló megállapodáshoz való csatlakozásáról szóló jegyzőkönyvnek az Európai Unió nevében történő megkötéséről (HL L 160., 2011.6.18., 19. o.).

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Tárgy és hatály

(1) Ez a rendelet létrehozza a határon folytatott visszaküldési eljárást. Azokra a harmadik országbeli állampolgárokra és hontalan személyekre alkalmazandó, akiknek a kérelmét az (EU) 2024/1348 rendelet 43–54. cikkében meghatározott, határon folytatott menekültügyi eljárás (a továbbiakban: a határon folytatott menekültügyi eljárás) keretében elutasították. Emellett rendelkezik az (EU) 2024/1359 rendelet 1. cikkének (4) bekezdésében meghatározott válsághelyzetekben alkalmazandó határon folytatott visszaküldési eljárásra vonatkozó ideiglenes különös szabályokról.

Ez a rendelet módosítja továbbá az (EU) 2021/1148 rendeletet azzal a céllal, hogy lehetővé tegye az (EU) 2024/1351 rendelet keretei közötti szolidaritási tevékenységekhez az említett rendelet alapján nyújtott támogatás finanszírozását.

(2) Az e rendelet III. fejezete alapján elfogadott átmeneti intézkedéseknek meg kell felelniük a szükségesség és az arányosság követelményeinek, alkalmasnak kell lenniük a kitűzött céljaik elérésére, valamint arra, hogy biztosítani lehessen a kérelmezők jogainak védelmét, továbbá összhangban kell lenniük a tagállamoknak a Charta és a nemzetközi jog alapján fennálló kötelezettségeivel.

(3) Az e rendelet III. fejezetében foglalt intézkedések csak a helyzet körülményei által feltétlenül megkövetelt mértékben, ideiglenesen és korlátozottan, valamint csak kivételes körülmények között alkalmazhatók. A tagállamok kérelem alapján, kizárólag az (EU) 2024/1359 rendelet 4. cikkének (3) bekezdésében említett határozat által előírt mértékben alkalmazhatják a III. fejezetben meghatározott intézkedéseket.

2. cikk

Hivatkozások az (EU) 2024/1348 rendeletre

Azon tagállamok esetében, amelyekre nézve az (EU) 2024/1348 rendelet nem kötelező, az e rendeletben az (EU) 2024/1348 rendelet rendelkezéseire vonatkozóan szereplő hivatkozásokat azokra az egyenértékű rendelkezésekre történő hivatkozásként kell értelmezni, amelyeket a tagállamok a nemzeti jogukban esetleg bevezettek.

3. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában:

a) „nemzetközi védelem iránti kérelem” vagy „kérelem”: az (EU) 2024/1348 rendelet 3. cikkének 12. pontjában meghatározott, nemzetközi védelem iránti kérelem vagy kérelem;

b) „kérelmező”: az (EU) 2024/1348 rendelet 3. cikkének 13. pontjában meghatározott kérelmező.

II. FEJEZET

HATÁRON FOLYTATOTT VISSZAKÜLDÉSI ELJÁRÁS

4. cikk

Határon folytatott visszaküldési eljárás

(1) Azon harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek számára, akiknek a kérelmét a határon folytatott menekültügyi eljárás keretében elutasították, nem engedélyezhető, hogy belépjenek az érintett tagállam területére.

(2) A tagállamok előírják, hogy az (1) bekezdésben említett személyeknek 12 hétnél nem hosszabb ideig a külső határon vagy annak közelében vagy a tranzitzónákban található helyszíneken kell tartózkodniuk. Amennyiben a tagállam nem tudja az ilyen személyeket ezeken a helyszíneken elhelyezni, a területén belül más helyszíneket is igénybe vehet. A 12 hetes

időszakot attól az időponttól kell számítani, amikor a kérelmezőt, a harmadik országbeli állampolgárt vagy a hontalan személyt már nem illeti meg a területen maradáshoz való jog, és nem engedélyezik számára a maradást. Az e bekezdés szerinti, meghatározott helyszínen való tartózkodásra kötelezés nem tekinthető a tagállam területére való belépésre vagy az ott tartózkodásra jogosító engedélynek. Az e helyszíneken biztosított feltételeknek meg kell felelniük az (EU) 2024/1346 európai parlamenti és tanácsi irányelv ([16]) 19. és 20. cikkével összhangban a befogadás anyagi feltételeire és az egészségügyre vonatkozó normákkal egyenértékű normáknak, mivel olyan személyekre vonatkoznak, akik továbbra is kérelmezőnek minősülnek.

(3) E cikk alkalmazása céljából a 2008/115/EK irányelv 3. cikke, 4. cikkének (1) bekezdése, 5. cikke, 6. cikkének (1)–(5) bekezdése, 7. cikkének (2) és (3) bekezdése, 8–11. cikke, 12. cikke, 14. cikkének (1) bekezdése, 15. cikkének (2)–(4) bekezdése és 16–18. cikke alkalmazandó.

(4) Amennyiben a kiutasítási határozatot nem lehet végrehajtani a (2) bekezdésben említett maximális időtartamon belül, a tagállamok a 2008/115/EK irányelvvel összhangban folytatják le a visszaküldési eljárásokat.

(5) Az (1) bekezdésben említett személyek számára – az önkéntes visszatérés mindenkori lehetőségének sérelme nélkül – önkéntes távozásra szolgáló időtartamot kell biztosítani, kivéve, ha fennáll a szökés veszélye, vagy ha a határon folytatott menekültügyi eljárás keretében benyújtott kérelmüket nyilvánvaló megalapozatlanság okán elutasították, vagy ha az érintett személy veszélyezteti a tagállamok közrendjét, közbiztonságát vagy nemzetbiztonságát. Az önkéntes távozásra szolgáló időtartam megállapítása csak kérésre történhet, és nem haladhatja meg a 15 napot, továbbá nem keletkeztethet jogot az érintett tagállam területére való belépésre. E bekezdés alkalmazása céljából az ilyen személyeknek a birtokukban lévő valamennyi érvényes úti okmányt át kell adniuk az illetékes hatóságok részére mindaddig, amíg erre a szökés megakadályozásához szükség van.

(6) Azok a tagállamok, amelyek a kérelemnek a határon folytatott menekültügyi eljárás keretében történő elutasítását követően az (EU) 2016/399 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([17]) 14. cikkével összhangban megtagadják a beléptetést, és amelyek úgy határoztak, hogy a 2008/115/EK irányelv 2. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján ilyen esetekben nem alkalmazzák az említett irányelvet, biztosítják, hogy a beléptetési tilalom hatálya alá tartozó harmadik országbeli állampolgárokkal és hontalan személyekkel szemben alkalmazott bánásmód és védelmük mértéke összhangban legyen a 2008/115/EK irányelv 4. cikkének (4) bekezdésével, valamint egyenértékű legyen az e cikk (2) bekezdésében és az e rendelet 5. cikkének (4) bekezdésében meghatározott bánásmóddal és a védelem ott meghatározott mértékével.

5. cikk

Őrizet

(1) Az őrizetet csak végső eszközként lehet alkalmazni, amennyiben ez az egyes esetek egyéni értékelése alapján szükségesnek bizonyul, és ha kevésbé kényszerítő jellegű intézkedések alkalmazása nem lenne hatékony.

(2) Az e rendelet 4. cikkének (1) bekezdésében említett azon személyek, akiket a határon folytatott menekültügyi eljárás során őrizetben tartottak, és akiket már nem illet meg a területen maradáshoz való jog, és akik számára nem engedélyezik a maradást, az érintett tagállam területére való belépésük megakadályozása, a visszaküldésük előkészítése vagy a kitoloncolási eljárás végrehajtása céljából továbbra is őrizetben tarthatók.

(3) Az e rendelet 4. cikkének (1) bekezdésében említett azon személyek, akiket a határon folytatott menekültügyi eljárás során nem tartottak őrizetben, és akiket már nem illet meg a területen maradáshoz való jog, és akik számára nem engedélyezik a maradást, őrizetbe vehetők, ha a 2008/115/EK irányelv értelmében fennáll a szökés veszélye, ha meghiúsítják vagy akadályozzák a visszaküldés előkészítését vagy a kitoloncolási eljárást, vagy ha veszélyt jelentenek a közrendre, a közbiztonságra vagy a nemzetbiztonságra nézve.

(4) Az őrizet időtartamának a lehető legrövidebbnek kell lennie, és csak addig tartható fenn, amíg a kitoloncolásra észszerű esély van, és a kitoloncolási intézkedések folynak és kellő körültekintéssel végrehajtásra kerülnek. Az őrizet időtartama nem haladhatja meg az e rendelet 4. cikkének (2) bekezdésében említett időtartamot, és amennyiben az őrizetnek közvetlenül az e cikk szerinti időtartamát követően újabb őrizet kiszabására kerül sor, az említett időtartamot be kell számítani, amikor kiszámítják az őrizetnek a 2008/115/EK irányelv 15. cikkének (5) és (6) bekezdésében meghatározott maximális időtartamát.

([16]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1346 irányelve (2024. május 14.) a nemzetközi védelmet kérelmezők befogadására vonatkozó szabályok megállapításáról (HL L, 2024/1346, 2024.5.22., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1346/oj).

([17]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/399 rendelete (2016. március 9.) a személyek határátlépésére irányadó szabályok uniós kódexéről (Schengeni határellenőrzési kódex) (HL L 77., 2016.3.23., 1. o.).

(5) Az Európai Unió Menekültügyi Ügynöksége, amelyet az (EU) 2021/2303 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([18]) hozott létre, 2024. december 12-ig az említett rendelet 13. cikkének (2) bekezdésével összhangban iránymutatásokat dolgoz ki az őrizet alternatíváit képező olyan gyakorlatokra vonatkozóan, amelyeket a határon folytatott eljárás keretében alkalmazni lehetne.

III. FEJEZET

VÁLSÁGHELYZETEKBEN ALKALMAZANDÓ ELTÉRÉSEK

6. cikk

A határon folytatott visszaküldési eljárásra válsághelyzetben alkalmazandó intézkedések

(1) Az (EU) 2024/1359 rendelet 1. cikkének (4) bekezdésében meghatározott válsághelyzetben és a területükön jogellenesen tartózkodó azon harmadik országbeli állampolgárokkal vagy hontalan személyekkel kapcsolatban, akiknek a kérelmét a határon folytatott menekültügyi eljárás keretében az (EU) 2024/1359 rendelet 11. cikkének (3), (4) és (6) bekezdése alapján elutasították, és akiket nem illet meg a területen maradáshoz való jog, és akik számára nem engedélyezik a maradást, a tagállamok eltéréssel élhetnek a következőképpen:

a) e rendelet 4. cikkének (2) bekezdésétől eltérve, a tagállamok legfeljebb további hathetes időtartammal meghosszabbíthatják azt a maximális időtartamot, ameddig e harmadik országbeli állampolgárokat vagy hontalan személyeket az ugyanazon cikkben említett helyszíneken kell tartani;

b) e rendelet 5. cikkének (4) bekezdésétől eltérve, az őrizet időtartama nem haladhatja meg az e bekezdés a) pontjában említett időtartamot, és azt be kell számítani a 2008/115/EK irányelv 15. cikkének (5) és (6) bekezdésében meghatározott maximális őrizeti időtartamok kiszámításakor.

(2) E cikk (1) bekezdése a határon folytatott menekültügyi eljárás hatálya alá tartozó azon kérelmezőkre, harmadik országbeli állampolgárokra és hontalan személyekre is alkalmazandó, akiknek a kérelmét az (EU) 2024/1359 rendelet 4. cikkének (3) bekezdésében említett tanácsi végrehajtási határozat elfogadását megelőzően elutasították, és akiket nem illet meg a területen maradáshoz való jog, illetve akik számára nem engedélyezik a maradást az említett határozat elfogadását követően.

(3) A nemzeti jog alapján tanácsadásra és tanács nyújtására feljogosított szervezetek és személyek számára biztosítani kell, hogy ténylegesen kapcsolatot tartsanak az őrizet végrehajtására szolgáló létesítményekben fogva tartott vagy a határátkelőhelyeken tartózkodó kérelmezőkkel. A tagállamok e tevékenységeket korlátozhatják, ha az a nemzeti jog értelmében objektív módon, az őrizet végrehajtására szolgáló létesítmény biztonsága, közrendje vagy igazgatása érdekében szükséges, feltéve hogy a kapcsolattartást ez nem korlátozza súlyos mértékben, illetve nem teszi lehetetlenné.

7. cikk

Eljárási szabályok

Ha egy tagállam úgy ítéli meg, hogy az (EU) 2024/1359 rendelet 1. cikkének (4) bekezdésében meghatározott válsághelyzetben van, kérelmet nyújthat be az e rendelet 6. cikkében meghatározott eltérések alkalmazása céljából. Ha egy tagállam ilyen kérelmet nyújt be, az esettől függően az (EU) 2024/1359 rendelet 2–6. cikkét, valamint 17. cikkének (3) és (4) bekezdését kell alkalmazni. Amennyiben az (EU) 2024/1359 rendelet 2. cikke alapján már eltérés lehetővé tételére irányuló eljárást indítottak, a tagállamok kérelmet nyújthatnak be arra vonatkozóan, hogy az e rendelet 6. cikkében meghatározott eltéréseket alkalmazzák az említett eljárással összefüggésben.

8. cikk

Különös rendelkezések és garanciák

A 6. cikkben foglalt eltérést alkalmazó tagállamnak megfelelő módon, olyan nyelven, amelyet a harmadik országbeli állampolgárok vagy hontalan személyek megértenek, vagy észszerűen feltételezhető, hogy megértenek, tájékoztatnia kell az érintett harmadik országbeli állampolgárokat vagy hontalan személyeket az alkalmazott intézkedésekről, továbbá az intézkedések időtartamáról.

([18]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/2303 rendelete (2021. december 15.) az Európai Unió Menekültügyi Ügynökségéről és a 439/2010/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 468., 2021.12.30., 1. o.).

IV. FEJEZET

AZ (EU) 2021/1148 RENDELET MÓDOSÍTÁSAI

9. cikk

Az (EU) 2021/1148 rendelet módosításai

Az (EU) 2021/1148 rendelet a következőképpen módosul:

1. A 2. cikk a következő ponttal egészül ki:

„11. »szolidaritási tevékenység«: az (EU) 2024/1351 európai parlamenti és tanácsi rendelet 56. cikke (2) bekezdésének b) pontjában meghatározott hatályú (*), a tagállamok által az ugyanazon rendelet 64. cikkének (1) bekezdésében említett pénzügyi hozzájárulások révén finanszírozott tevékenység.

(*) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1351 rendelete (2024. május 14.) a menekültügy és a migráció kezeléséről, az (EU) 2021/1147 és az (EU) 2021/1060 rendelet módosításáról, valamint a 604/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1351, 2024.5.22., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1351/oj).”

2. A 10. cikk a következő bekezdéssel egészül ki:

„(3) Az e rendelet szerinti támogatás – a szolidaritási tevékenységek alkalmazása céljából – finanszírozható a tagállamok és más köz- vagy magánszektorbeli támogatók hozzájárulásaiból, külső címzett bevételként, a költségvetési rendelet 21. cikkének (5) bekezdésével összhangban.”

3. A 12. cikk a következő bekezdéssel egészül ki:

„(7a) Az uniós költségvetésből származó hozzájárulás az összes elszámolható kiadás 100 %-ára növelhető szolidaritási tevékenységek esetében.”

4. A 29. cikk (2) bekezdésének első albekezdése a következő ponttal egészül ki:

„aa) szolidaritási tevékenységek végrehajtása, beleértve a pénzügyi hozzájárulások tevékenységenkénti bontását és a finanszírozás eredményeként elért főbb eredmények leírását;”

5. A II. melléklet 1. pontja a következő ponttal egészül ki:

„h) szolidaritási tevékenységek támogatása a támogatásnak a III. melléklet 1. pontjában meghatározott hatályával összhangban.”

6. A VI. melléklet a következőképpen módosul:

a) az 1. táblázat I. pontja a következő kóddal egészül ki:

„030 Szolidaritási tevékenységek”;

b) a 3. táblázat a következőképpen módosul:

i. a 005 és 006 kód helyébe a következő szöveg lép:

„005 A 17. cikkben említett különleges átutazási rendszer

006 Az (EU) 2018/1240 rendelet 85. cikke (2) bekezdésének hatálya alá tartozó intézkedések”;

ii. a táblázat a következő kódokkal egészül ki:

„007 Az (EU) 2018/1240 rendelet 85. cikke (3) bekezdésének hatálya alá tartozó intézkedések

008 Szükséghelyzeti támogatás

009 Szolidaritási tevékenységek”.

V. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

10. cikk

A határozatok hatóságok általi megtámadása

Ez a rendelet nem érinti a hatóságok azon lehetőségét, hogy a nemzeti jogban előírtaknak megfelelően megtámadják a közigazgatási vagy bírósági határozatokat.

11. cikk

A határidők számítása

Az e rendeletben előírt időtartamokat a következőképpen kell kiszámítani:

a) a napokban, hetekben vagy hónapokban kifejezett időtartamot attól az időponttól kell számítani, amikor az esemény bekövetkezik, vagy a cselekmény megtörténik; az a nap, amikor az esemény bekövetkezik, vagy a cselekmény megtörténik, nem számít bele a szóban forgó időtartamba;

b) a hetekben vagy hónapokban kifejezett időtartam annak a napnak a végén fejeződik be, amely az utolsó héten vagy hónapban a hét ugyanazon napja, illetve a hónap ugyanazon napjára esik, amelyen az az esemény bekövetkezett vagy az a cselekmény megtörtént, amelytől az időtartamot számítják; amennyiben egy hónapokban kifejezett időtartam során az időtartam utolsó hónapjában nincs olyan nap, amikor az időtartamnak le kell járnia, az időtartam az említett utolsó hónapnak az utolsó napján éjfélkor ér véget;

c) a határidők magukban foglalják a szombatokat és a vasárnapokat, valamint az érintett tagállam hivatalos munkaszüneti napjait; amennyiben a határidő szombaton, vasárnap vagy hivatalos munkaszüneti napon ér véget, a következő munkanapot kell a határidő utolsó napjának tekinteni.

12. cikk

Átmeneti intézkedések

A Bizottság 2024. szeptember 12-ig a tagállamokkal, valamint a releváns uniós szervekkel, hivatalokkal és ügynökségekkel szoros együttműködésben az azonosított hiányosságokat és a szükséges operatív lépéseket értékelő közös végrehajtási tervet terjeszt a Tanács elé annak biztosítása érdekében, hogy a tagállamok 2026. július 1-ig megfelelően felkészüljenek e rendelet II. fejezetének végrehajtására, és erről tájékoztatja az Európai Parlamentet.

Az említett közös végrehajtási terv alapján 2024. december 12-ig minden tagállam – a Bizottság és a releváns uniós szervek, hivatalok és ügynökségek támogatásával – nemzeti végrehajtási tervet dolgoz ki, amelyben meghatározza az intézkedéseket és azok végrehajtásának ütemtervét. Minden tagállam 2026. július 1-ig befejezi tervének végrehajtását.

E cikk végrehajtása céljából a tagállamok igénybe vehetik a releváns uniós szervek, hivatalok és ügynökségek támogatását, az uniós alapokból pedig pénzügyi támogatás nyújtható a tagállamok számára, az említett szervekre, hivatalokra, ügynökségekre és alapokra vonatkozó jogi aktusokkal összhangban.

A Bizottság szorosan nyomon követi a nemzeti végrehajtási tervek végrehajtását.

13. cikk

Nyomon követés és értékelés

A Bizottság 2028. június 13-ig, majd azt követően ötévenként jelentést készít az Európai Parlament és a Tanács számára e rendeletnek a tagállamokban történő alkalmazásáról, és adott esetben módosításokra tesz javaslatot.

A tagállamok a Bizottság kérésére legkésőbb 2027. szeptember 12-ig megküldik a jelentés elkészítéséhez szükséges információkat.

14. cikk

Hatálybalépés és alkalmazás

(1) Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

(2) Ezt a rendeletet 2026. június 12-től kell alkalmazni.

Ez a rendelet a Szerződéseknek megfelelően teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó a tagállamokban.

Kelt Brüsszelben, 2024. május 14-én.

az Európai Parlament részéről	*a Tanács részéről*
az elnök	*az elnök*
R. METSOLA	H. LAHBIB